

1. Definíció a norma fogalmát és tulajdonságait

Adott X lineáris tér egy F test felett. Egy $\|\cdot\|$ leképezést, hogy $\|\cdot\|: X \rightarrow F$ az X lineáris tér normájának nevezzük, ha $x, y \in X$ és $\lambda \in F$

1. $\|x\| \geq 0$ és $\|x\| = 0$ a.c.s.a. $x = 0$
2. $\|\lambda x\| = |\lambda| \|x\|$
3. $\|x + y\| \leq \|x\| + \|y\|$ (háromszög egyenlőtlenség)

2. Hogyan definiálható az L_2 és L_∞ terek?

L_p tér

Tekintsük az összes $f: X \rightarrow F$ ($F \in \{\mathbb{R}, \mathbb{C}\}$) leképezések halmazát.

Az L_p (Lebesgue) függvényterekre igaz, hogy

$$\int_X |f|^p d\mu < \infty$$

Az L_p tér $\mathbb{R}$ test felett az elemek pontonkénti összeadással és

$$f(x) + g(x) = (f+g)(x) \quad (\lambda f)(x) = \lambda f(x)$$

$$\|f\|_p = \left(\int_X \|f\|^p d\mu \right)^{1/p}$$

L_∞ esetében a norma $\|f\|_\infty = \text{ess sup } f(x)$

Egy stabil lineáris rendszer $L_p \rightarrow L_p$ képez a be- és kimenet között

2. Hogyan definiált

3. Mit értünk indukált norma alatt?

Az egy lineáris korlátos leképezés X és Y normált lineáris terek között. A korlátos leképezések halmaza szintén lineáris tér és X és Y normái alapján bevezethető egy indukált norma.

$$\|A\| = \sup_{x \neq 0} \frac{\|Ax\|_p}{\|x\|_p}$$

4. Tekintse a véges dimenziós euklideszi vektorterek közötti lineáris leképezések halmazzát. Mi a kapcsolat az indukált norma és a szinguláris értékek felbontása között?

Egy $\mathbb{R}^n$ vektortérben a $\langle x, y \rangle = \sum_{i=1}^n x_i y_i$ standard skalár szorzat, a $\| \cdot \|_2$ normát definiálja, azaz az euklideszi terek Hilbert terek.

$A: (\mathbb{R}^m \rightarrow \mathbb{R}^n)$ korlátos lineáris leképezés $\| \cdot \|_2$ indukált normája

$\|A\|_2 = \sqrt{\lambda_{\max}(A^*A)} = \sigma_1(A)$ azaz A legnagyobb szinguláris értéke.

5. Definiálja a Hilbert-tér fogalmát és soroljon fel rá példákat!

Adott egy X lineáris tér. A $\langle \cdot, \cdot \rangle$ skalár szorzat egy $\langle \cdot, \cdot \rangle: X \times X \rightarrow \mathbb{F}$ leképezés a következő tulajdonságokkal

- 1) $\langle f, f \rangle \geq 0$ és $\langle f, f \rangle = 0 \Leftrightarrow f = 0$
- 2) $\langle f, g \rangle = \overline{\langle g, f \rangle}$ ← komplex konjugált
- 3) $\langle f, \alpha g + \beta h \rangle = \alpha \langle f, g \rangle + \beta \langle f, h \rangle$

Amennyiben a $\langle \cdot, \cdot \rangle$ skalárszorzat segítségével (ami X feletti) definiált $\|f\| = \sqrt{\langle f, f \rangle}$ ($f \in X$) norma X felett, továbbá a normával az X egy Banach tér, akkor X Hilbert tér

minden Cauchy-konvergens sorozat határértéke is X eleme

Példa a Hilbert-terekre

Egy $\mathbb{R}^n$ ($n < \infty$) vektortérben a $\langle x, y \rangle = \sum_{i=1}^n x_i y_i$ standard skalár szorzat a $\| \cdot \|_2$ normát definiálja, azaz az euklideszi terek Hilbert-terek.

A normált skalárszorzatból adódnak! (H_{∞} , $L_{\infty}(\mathbb{R})$, H_{∞} nem Hilbert terek)

6. Definálja a H_2 és H_∞ tereket

H_2 tér a $L_2(\mathbb{R})$

Adott az $f: S \subset \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ függvény. A függvény analitikus egy $z_0 \in S$ pontban, ha ott minden deriváltja létezik, és hatványsorba fejthető. Ha f mátrixfüggvény, akkor f -et analitikusnak mondjuk, ha a mátrix minden eleme analitikus függvény.

H_2 az $L_2(\mathbb{R})$ tér zárt altére, amely a komplex számok jobb felső félsíkán analitikus függvényeket tartalmazza az előbbi normával.

$$\|F\|_2^2 = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \text{trace} |F^*(j\omega)F(j\omega)| d\omega$$

RH_2 -tér a H_2 -tér olyan altére, a stabil lineáris MIMO rendszerek átviteli mátrixának halmaza, amelyek minden eleme olyan racionális törtfüggvény, amelynek nincs pólusa a jobb felső félsíkon.

H_∞ tér a L_∞ altére, azon függvények halmaza, amelyek korlátosak és analitikusak a jobb felső félsíkon. Ezen halmazon az előbbi normát lehet definiálni.

$$\|F\|_\infty = \sup_{\text{Re}(s) > 0} \bar{\sigma}[F(s)] = \sup_{\omega \in \mathbb{R}} \bar{\sigma}[F(j\omega)]$$

7. Bizonyítsa be, hogy stabil lineáris rendszerre a $L_\infty(j\mathbb{R})$ norma indukált norma, ha a lineáris rendszer átviteli mátrixa

$$G(s): L_2^p \rightarrow L_2^q$$

Legyen adott $G(s) \in L_\infty(j\mathbb{R})$ egy racionális $p \times q$ átviteli mátrix (p bemenet és q kimenet). $G(s)$ egy lineáris leképezést valósít meg két normált tér között: $G(s): L_2^p \rightarrow L_2^q$

$$\|G\| = \sup_{\|f\|_2=1} \|Gf\|_2 = \|G\|_\infty = \sup_{\omega \in \mathbb{R}} \bar{\sigma}[G(j\omega)]$$

$$\begin{aligned} \|Gf\|_2^2 &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} f^*(j\omega) \cdot G^*(j\omega) G(j\omega) f(j\omega) d\omega \leq \|G\|_\infty^2 \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} f^*(j\omega) f(j\omega) d\omega = \\ &= \|G\|_\infty^2 \|f\|_2^2 \end{aligned}$$

A $\|G\|_\infty$ a felső korlátja az indukált normának.

Legyen ω_0 az a körfrekvencia, ahol $G(j\omega)$ szinguláris értéke a legnagyobb $\bar{\sigma}(G(j\omega)) = \|G\|_\infty$. Ezen a frekvencián a szinguláris felbontás:

$$G(j\omega_0) = \bar{\sigma} u_1(j\omega_0) v_1^*(j\omega_0) + \sum_{i=2}^r \sigma_i u_i(j\omega) v_i^*(j\omega)$$

$$r = \min\{p, q\}$$

Ha olyan f -et konstruálunk, ami v_1 -el párhuzamos és ω_0 környezetben $\|f\|_2 = 1$, máskülönben.

$$f(s) = v_1(j\omega_0) f^1(s) \quad f(s) = \begin{cases} \sqrt{\pi/2\epsilon} & \text{ha } |\omega - \omega_0| < \epsilon \\ 0 & \text{egyébként} \end{cases}$$

Ebből következik

$$\|Gf\|_2^2 = \bar{\sigma}^2 [G(j\omega)]^2 = \|G\|_\infty^2$$

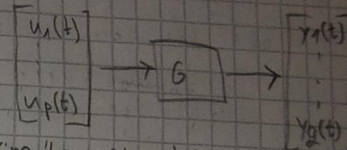
8. Hogyan számítható a H_2 norma egy $G(s): L_1^p \rightarrow L_2^q$ átviteli mátrix esetében?

$$\|G\|_2 = \sqrt{\frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \text{trace}(G^*(j\omega)G(j\omega)) d\omega}$$

$$\|g\|_2 = \sqrt{\int_{-\infty}^{\infty} \text{trace}[g^*(t)g(t)] dt}$$

9. Hogyan számítható a H_∞ norma egy $G(s): L_2^p \rightarrow L_2^q$ átviteli mátrix esetében? Hogyan működik a felzési algoritmus

$$\|G\|_\infty = \text{ess sup}_\omega \bar{\sigma}(G(j\omega))$$

Minden ω -ra ki kell számolni egy maximális szinguláris értéket, az így kapott függvény maximumát kell megkeresni.

Ezt úgy is fel lehet fogni, mint egy worst case erősítést.

A maximum megkereséséhez felzési algoritmust alkalmazhatunk, ahol azt döntjük el, hogy $\|G\|_\infty < \gamma$

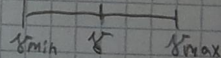
Felzési algoritmus lépései $\|G\|_\infty$ meghatározásai:

1) inicializálás, $\gamma_{\min}$ és $\gamma_{\max}$ ($\gamma_{\min} \leq \|G\|_\infty \leq \gamma_{\max}$) és a tolerancia meghatározása

2) Ha $\frac{\gamma_{\max} - \gamma_{\min}}{\gamma_{\min}} \leq \text{tol}$, megtaláltuk az értéket, $\|G\|_\infty = \frac{\gamma_{\max} + \gamma_{\min}}{2}$ befejeztük a keresést.

Ha nem teljesül, lépünk a következő lépésre

$$3) \gamma = \frac{\gamma_{\max} + \gamma_{\min}}{2}$$

4) $\|G\|_\infty < \gamma$ tesztelése: H képzése és sajátérték meghatározása

5) Ha H-nak van sajátértéke $j\mathbb{R}$ -en (komplex tengelyen), akkor $\gamma_{\min} = \gamma$, ha nincs $\gamma_{\max} = \gamma$

Ugrás a 2. lépésre

12. Milyen Matlab támogatást ismer norma-k számítására?

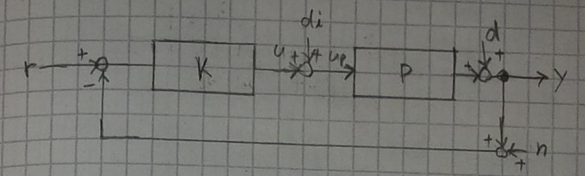
norm(sys, inf) (Control System Toolbox)
 hinfnorm(sys, tol)

hinf
 hinf(sys, (P, hmeas, hcon))
 hinfnorm(sys, tol)

$$P = \begin{bmatrix} A & B_1 & B_2 \\ C_1 & D_{11} & D_{12} \\ C_2 & D_{21} & D_{22} \end{bmatrix}$$

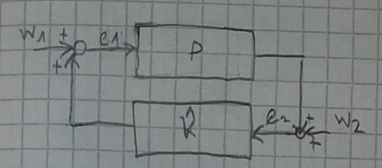
13. Adott egy K aktíviteli függvényű MIMO szabályozó és egy P aktíviteli függvényű szakasz. Adja meg a hagyományos szabályozási kör hataásvázlatát és a belső stabilitáshoz használt hataásvázlatot

Hagyományos hataásvázlat

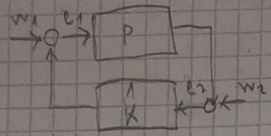
- r - alapjel
- u - szakasz bemenete
- d_i - zavar
- u_d - szakasz perturbált bemenete
- d - zavar
- n - szenzor zaj
- y - szakasz kimenete

Belső stabilitáshoz használt hataásvázlat

- K - szabályozó
- P - szakasz
- $\hat{K} = -K$
- $w_1 = d_i$
- $w_2 = d + n - t$ (K miatt)

14. Mit értünk a szabályozási struktúra jól meghatározottságán?

Egy zárt rendszer jól meghatározott, ha az összes átviteli függvénye kifejezhető, és elemei proper kifejezések (realizálhatók, nagy frekvencián is végesek)

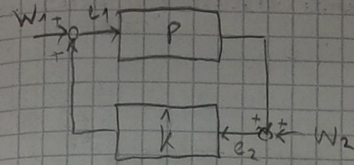
$$e_1 = \hat{K} \cdot e_2 + w_1$$

$$e_2 = P \cdot e_1 + w_2$$

$$\begin{matrix} w_1 = e_1 - \hat{K} \cdot e_2 \\ w_2 = -P \cdot e_1 + e_2 \end{matrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} I & -\hat{K} \\ -P & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} e_1 \\ e_2 \end{bmatrix}$$

A rendszer jól meghatározott, akkor $\begin{bmatrix} I & -\hat{K}(s) \\ -P(s) & I \end{bmatrix}$ véges és invertálható

15. Mit értünk a visszacsatolt struktúra belső stabilitásán?

$$\begin{bmatrix} w_1 \\ w_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} I & -\hat{K} \\ -P & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} e_1 \\ e_2 \end{bmatrix}$$

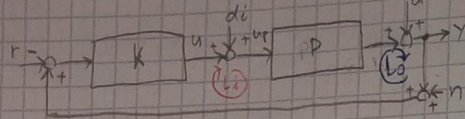
A visszacsatolt struktúra belsőleg stabil, ha jól meghatározott, és

$$\begin{bmatrix} I & -\hat{K} \\ -P & I \end{bmatrix}^{-1} \in \mathcal{RH}_{\infty} \rightarrow P(s) \text{ és } \hat{K}(s) \text{ stabilizálhatóak és detektálhatóak}$$

- $P(s) \hat{K}(s)$ jobb felülkora eső pótlusainak száma n_k és n_p
- $(I - P(s) \hat{K}(s))^{-1}$ stabil

16. Adott egy K átviteli függvényű MIMO szabályozó és egy P átviteli függvényű szabályozási kör. Definíció: a bemeneti és a kimeneti ~~átviteli~~ hurkakíviteli matrikák, be- és kimeneti érzékenységi matrikák, komplementer érzékenységi matrikák

$L_i = K \cdot P$ - bemeneti hurkakívitel

$L_o = P \cdot K$ - kimeneti hurkakívitel

$y = PK(r - y)$ $u = K(r + P \cdot u)$

$y = PKr - PKy$ $u = Kr + K \cdot P \cdot u$

$(I + PK)y = PKr$ $(I + KP)u = K \cdot r$

$y = (I + PK)^{-1} \cdot PKr$ $u = (I + KP)^{-1} \cdot K \cdot r$

Érzékenységi matrikák:

$S_i = (I + PK)^{-1} = (I + L_i)^{-1}$ - bemeneti

$S_o = (I + KP)^{-1} = (I + L_o)^{-1}$ - kimeneti

→ Akkor nyomjuk fel a zavarokat, ha nagy a kör-átvitel

Komplementer érzékenységi matrika

$T_i = I - S_i$

$T_o = I - S_o$

17. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie (szinguláris értéket tekintve) egy MIMO szabályozási kör egyes átviteli matrikának, ha kedvező érzékenységi tulajdonságot kívánunk elérni? A következőket igazolja!

Átvitel a zavaroktól a kimenetbe

$W_{yd} = S_o = (I + L_o)^{-1}$

$W_{yad} = S_o P = (I + L_o)^{-1} P$

Szinguláris értékek

$d \quad \bar{\sigma}(S_o) = \bar{\sigma}(I + L_o)^{-1} = \frac{1}{\bar{\sigma}(I + PK)}$ A jó zavarelnyomáshoz a körerősítésnek nagynak kell lennie, $\bar{\sigma}(S_o)$ és $\bar{\sigma}(S_o P)$ -nek pedig minél kisebbnek

$d_i \quad \bar{\sigma}(S_o P) = \bar{\sigma}((I + L_o)^{-1} P) = \bar{\sigma}(P S_i)$

Átviteli zavaroktól a szabályozó bemenetéhez

$d \quad \bar{\sigma}(S_i K) = \bar{\sigma}(I + L_i)^{-1} = \frac{1}{\bar{\sigma}(I + PK)^{-1} \cdot u}$ } legrosszabb minél kisebbek, hogy $d_i, d_i +$ jól elnyomjuk

$d_i \quad \bar{\sigma}(S_i) = \bar{\sigma}(I + L_i)^{-1} = \frac{1}{\bar{\sigma}(I + KP)^{-1}}$

A d és d_i zavarok tipikusan alacsony frekvenciájú jelenségek

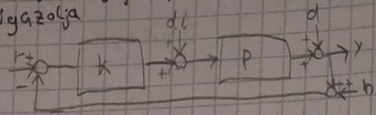
$\underline{\sigma}(L_i) - 1 \leq \underline{\sigma}(I + L_i) \leq \underline{\sigma}(L_i) + 1$

$\underline{\sigma}(L_o) - 1 \leq \underline{\sigma}(I + L_o) \leq \underline{\sigma}(L_o) + 1$

$\bar{\sigma}(S_o) \ll 1 \Rightarrow \underline{\sigma}(L_o) \gg 1$

$\bar{\sigma}(S_i) \ll 1 \Rightarrow \underline{\sigma}(L_i) \gg 1$

18. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie (a szinguláris értékek tekintetében) egy MIMO szabályozási kör egyes átviteli mátrixainak, ha kedvező zajelnyomás tulajdonságokat kívánunk elérni? A következőket igazolja

$$y = (I - S_0)(r - n) + S_0 d + S_0 P d_i$$

$$y = T_0 (r - n) + S_0 d + S_0 P d_i$$

Ha a körösítés minden frekvencián nagy, $\bar{\sigma}(L_0) \gg 1 \Rightarrow \bar{\sigma}(S_0) \ll 1$
 $\gamma \approx (r - n)$, tehát mind jobban elnyomjuk d és d_i zavarást, annál jobban átengedjük n -t.

A zaj általában nagyfrekvenciás, a zérus pedig kisfrekvenciás

19. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie (a szinguláris értékek tekintetében) egy MIMO szabályozási kör egyes átviteli mátrixainak, ha kedvező robosztus stabilitást kívánunk elérni? Következtetéseket igazolja.

A szakasz átvitele elter a névlegeshez használt modellből.

$$P_\Delta = (I + \Delta)P$$

ahol P stabil és a különbséget definiáló átviteli mátrix is stabil.
 Feltételezzük, hogy $\Delta \neq 0$ -ra a rendszer stabil.

A rendszer akkor stabil, ha

$$\det(I + \Delta PK) = \det(I + (I + \Delta)PK) = \overbrace{\det(I + PK)}^{\text{stabil}} \det(I + \Delta T_0)$$

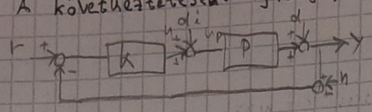
determinánsnak nincs jobb oldali zérusa. A névleges kör stabil $\det(I + PK)$

- Ha ΔT_0 kellően kicsi, $\det(I + \Delta T_0)$ -nak nincs zérusa (kellően kicsi)
- Adott Δ esetén, ha $\|\Delta T_0\|$ kicsi, ha $\|T_0\|$ kicsi $\Rightarrow \bar{\sigma}(T_0)$ kicsi

$$T_0 = I - S_0 = I - (I + L_0)^{-1} \quad \bar{\sigma}(T_0), \text{ ha } \bar{\sigma}(L_0) \text{ kicsi}$$

Konfliktus a zavar elnyomás és a robosztus stabilitás között
 Δ nagyobb frekvencián nagyobb, mert ott a szakasz átviteleinek nagyobb a bizonytalansága

20. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie (a sz.c.-it) tekintve) egy MIMO szab. kör egyes átviteli mátrixainak, ha nem kívánunk túl nagy beavatkozó jeleket megfigyelni a szabályzási kör kimenetében?
 A követelményeket igazolja!

$$u = K \bar{S}(r - y - d) - T \dot{d}$$

Nagy körerősítés, ahol $\bar{\sigma}(P)$ kicsi

- a zavartelenységhez nagy körerősítés mellett $\bar{\sigma}(L_0) \gg 1$
  - ahol $\bar{\sigma}(P)$ kicsi $\rightarrow \bar{\sigma}(K)$ nagy
  - ha $\bar{\sigma}(K)$ nagy, akkor nagy beavatkozó jelet jelenthet és telítődésbe mehet a beavatkozó
- $$u \approx P^{-1}(r - y - d) + \dot{d}$$

21. Fogalmazza meg és illusztrálja a Loop-shaping (hurakformálási) problémát. Honnan erednek az előírások, az alacsony és hogyan a magas frekvenciák tartományban?

Feltételezések:

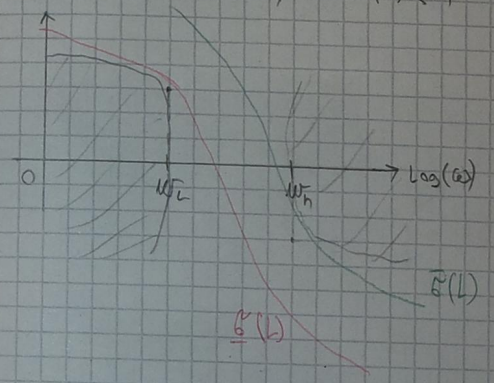
- zavarások alacsony frekvenciákon
- zoi magasfrekvenciákon
- bizonytalan dinamika gyors (magas frekvenciák)
- szakasz aluláteresztő jellegű (nagyfrekvencián kicsi az erősítés)

Alacsony frekvencián ($0, \omega_L$) tartományban a jó zavaráselnyomás és a statikus pontosság miatt legyen nagy a körerősítés

$$\bar{\sigma}(PK) \gg 1, \bar{\sigma}(KP) \gg 1, \bar{\sigma}(K) \gg 1$$

Magas frekvencián ((ω_H, ∞) tartományban) a robusztusság, az jelnyomás és a beavatkozó szerv telítődéses jellege miatt a körerősítés legyen kicsi

$$\bar{\sigma}(PK) \ll 1, \bar{\sigma}(KP) \ll 1, \text{ és } \bar{\sigma}(K) \ll M$$

22. Mutasson H_2 és H_∞ normákra vonatkozó alapuló költségfüggvényeket a szabályozási kör performanciájának biztosításahoz!

H_2 performancia függvény

Egyszerűsítés: $n=d_1=d_2$, d hatását vizsgáljuk a beavatkozói jelre és a kimenetre.

d egy vektor, $\tilde{d}$ pedig egy véletlen irányú vektor

A zavarási hatására keletkező követési hiba energiájának várható értéke

$$E \left\{ \|e\|_2^2 \right\} = E \left\{ \int_{-\infty}^{\infty} \|e\|_2^2 dt \right\} = \|W_0 S_0 W_d\|_2^2$$

↑
ezt akarjuk minimalizálni

23. Definálja és magyarázza meg a modellbizonytalanság fogalmát!

Bizonytalanság

A modell és a valóság közötti különbség, függetlenül attól, hogy a különbséget milyen mechanizmus (elhanyagolás, egyszerűsítés, zaj, stb.) okozza.

- Mivel a bizonytalanságot is modellezni fogjuk ezért a modell és a valóság közötti leképezés problémáját nem oldjuk meg.

- A bizonytalanság modellezésére egy modell osztályt hozunk létre és így csökkentünk az eltérést a modell és a valóság között.

- Egyes tulajdonságokat (stabilitás és performancia) a teljes modell osztályra kívánunk (robosztusan) garantálni.

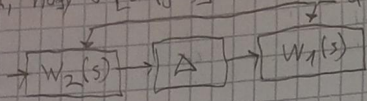
A modellek és a valóság néhezem leihabá

- Modell annál jobb minél közelebb vannak a valósághoz a valós rendszerhez
- Szabályozási kör alkalmazásának egyik oka a modellezés problémája

24. Mit nevezünk strukturálatlan és koncentrált bizonytalanságnak?

A bizonytalanságot egy Δ alvételbe koncentrálnak. Ha $\Delta(s)$ bizonytalanságnak csak a nagyságát tudunk nyilatkozni (pl. $\|\Delta(j\omega)\| < 1$) akkor $\Delta(s)$ strukturálatlan bizonytalanság.

A bizonytalanságok helyköltségekkel $W_1(s)$ és $W_2(s)$ súlyozási függvényekkel el lehet helyezni, hogy $\|\Delta(j\omega)\|$ teljesüljön. a súlyozás lehet frekvencia függő.

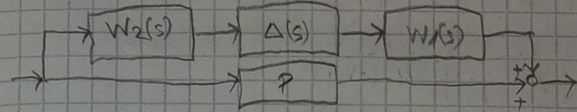

25. Definíció és illusztráció az additív és multiplikatív bizonytalanság fogalmát.

Legyen P a nominális szakasz

Additív bizonytalanság

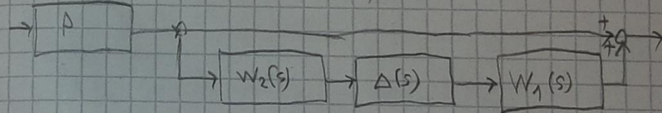
$$P_{\Delta}(s) = P(s) + W_1(s) \Delta(s) W_2(s)$$

A bizonytalanság ugyan azt a bemenetet kapja, mint P szakasz

Multiplikatív bizonytalanság

$$P_{\Delta}(s) = (I + W_1(s) \Delta(s) W_2(s)) P(s)$$

A szakasz kimenetét kapja a bizonytalanság

A bizonytalanságnak csak a ∞ normát ismerjük

26. Definiáld a névleges stabilitást, a robosztus stabilitást, a névleges performanciát és a robosztus performanciát fogalmakat!

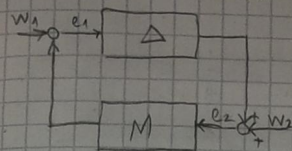
Névleges stabilitás: K -ra és P -re a visszacsatolás belsőleg stabil.

Robosztus stabilitás: K -ra és $\forall$ szelvény $\in \Pi$ esetében a visszacsatolás belsőleg stabil.

Névleges performancia: K -ra és P -re teljesülnek a performancia követelmények.

Robosztus performancia: K -ra és $\forall$ szelvény $\in \Pi$ esetében teljesülnek a performancia követelmények.

27. Mondja ki és bizonyítsa be a kis erősítések tételét!

A kis erősítések tétele az alapja a robosztus stabilitás (RS) kritériumának.

Tegyük fel, hogy $M \in \mathcal{RH}_{\infty}$ és legyen $\gamma > 0$. A fenti visszacsatolt struktúra csak jól meghatározott $\Delta(s) \in \mathcal{RH}_{\infty}$ átvitelre, ha

$$\|\Delta\|_{\infty} \leq \frac{1}{\gamma} \text{ és } \|M\|_{\infty} < \gamma, \text{ vagy ha}$$

$$\|\Delta\|_{\infty} < \frac{1}{\gamma} \text{ és } \|M\|_{\infty} \leq \gamma$$

Feltétele, hogy $\gamma \geq 1$.

Az $M(s)\Delta(s)$ stabil, mert külön-külön is stabilok. Azt kell bizonyítani a belső stabilitáshoz, hogy $\det(I - M\Delta)$ -nak nincs gyöke a jobb felsíkon $\forall \Delta \in \mathcal{RH}_{\infty}$ és $\|\Delta\|_{\infty} \leq 1$ esetre.

$$\inf_{s \in \mathbb{C}_+} \bar{\sigma}(I - M(s)\Delta(s)) \neq 0$$

$$\inf_{s \in \mathbb{C}_+} \bar{\sigma}(I - M(s)\Delta(s)) \geq 1 - \sup_{s \in \mathbb{C}_+} \bar{\sigma}(M(s)\Delta(s))$$

$$1 - \sup_{s \in \mathbb{C}_+} \bar{\sigma}(M(s)\Delta(s)) = 1 - \|M(s)\Delta(s)\|_{\infty} \geq 1 - \|M(s)\|_{\infty} > 0$$

Tegyük fel, hogy $\|M\|_{\infty} \geq 1$

- Megmutatunk, hogy létezik olyan $\Delta \in \mathcal{RH}_{\infty}$, hogy $\|\Delta\|_{\infty} \leq 1$, melyre $\det(I - M(s)\Delta(s))$ -nek van zérusa a képzetes tengelyen.

- Mivel $\|M\|_{\infty} \geq 1$, ezért létezik olyan ω_0 melyre $\bar{\sigma}(M(j\omega_0)) \geq 1$

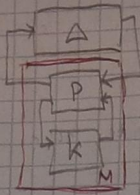
- Legyen $M(j\omega_0)$ SVD felbontása $U(j\omega_0)\Sigma(j\omega_0)V^*(j\omega_0)$, ahol σ_1 a legnagyobb szinguláris érték nagyobb 1-nél.

- Konstruálható Δ , hogy $\Delta(j\omega_0) = \frac{1}{\sigma_1} v_1 u_1^*$ ($\Delta \in \mathcal{RH}_{\infty}$, $\|\Delta\|_{\infty} \leq 1$)

$$\det(I - M(j\omega_0)\Delta(j\omega_0)) = \det(I - U\Sigma V^* v_1 u_1^* \frac{1}{\sigma_1}) = 1 - u_1^* U \Sigma V^* v_1 \frac{1}{\sigma_1} = 0$$

tehát valóban ellentmondásra jutottunk

28. Fogalmazza meg az optimális és a szuboptimális Hoo irányítási problémát!

A szabályozási RS ha $\|A\|_{\infty} \leq \frac{1}{\gamma}$ és $\|M\|_{\infty} < \gamma$
(kis erősítésű töltel)

Az M végtelen normáját a K paraméterezéssel

Optimális Hoo irányítási probléma: Keressük az összes olyan $K(s)$ szabályozót, hogy $\|M\|_{\infty}$ minimális

Szuboptimális Hoo irányítási probléma: Adott $\gamma > 0$ esetén keressük az összes olyan $K(s)$ szabályozót, hogy $\|M\|_{\infty} < \gamma$ (ha létezik)

Itt nem rögzítjük előre a $K(s)$ méretét (állapotainak számát)

29. Mi az a lineáris törtfüggvény?

A racionális törtfüggvény egy $S \rightarrow F(s)$ leképezés, ahol $F(s)$ alakja

$$F(s) = \frac{b_n s^n + b_{n-1} s^{n-1} + \dots + b_1 s + b_0}{s^n + a_{n-1} s^{n-1} + \dots + a_1 s + a_0}$$

A lineáris törtfüggvény a racionális t.f. speciális esete, ha a számláló és a nevező elsőfokú polinom

$$F(s) = \frac{a + bs}{c + ds} = a + \beta s (1 - \gamma s)^{-1}$$

A skalar esetet általánosíthatjuk úgy, hogy a hozzárendelést egy M mátrix és annak particionálása definiálja

$$M = \begin{bmatrix} M_{11} & M_{12} \\ M_{21} & M_{22} \end{bmatrix} \in \mathbb{C}^{(p_1+p_2) \times (q_1+q_2)}$$

Alsó lineáris törttranszformáció (Lower LFT)

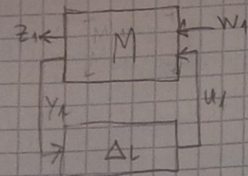
$$\tilde{F}(M, \Delta_L) = M_{11} + M_{12} \Delta_L (I - M_{22} \Delta_L)^{-1} M_{21}$$

Felső lineáris törttranszformáció (Upper LFT)

$$\tilde{F}(M, \Delta_U) = M_{22} + M_{21} \Delta_U (I - M_{11} \Delta_U)^{-1} M_{12}$$

30. Definíálj a és illusztrálj a az alsó és felső lineáris töltőfüggvény fogalmát

Alsó LFT

$$\begin{bmatrix} z_1 \\ y_1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} M_{11} & M_{12} \\ M_{21} & M_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} w_1 \\ u_1 \end{bmatrix}$$

$$u_1 = \Delta y_1$$

$$z_1 = \mathcal{F}_l(M, \Delta) w_1$$

$$z_1 = M_{11} \cdot w_1 + M_{12} \cdot u_1$$

$$y_1 = M_{21} \cdot w_1 + M_{22} \cdot u_1$$

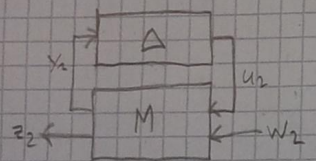
$$z_1 = M_{11} \cdot w_1 + M_{12} \cdot \Delta y_1$$

$$y_1 = M_{21} \cdot w_1 + M_{22} \cdot \Delta y_1 = (I - M_{22} \Delta) y_1 = M_{21} w_1$$

$$y_1 = (I - M_{22} \Delta)^{-1} M_{21} w_1$$

$$z_1 = (M_{11} w_1 + M_{12} \Delta (I - M_{22} \Delta)^{-1} M_{21} w_1)$$

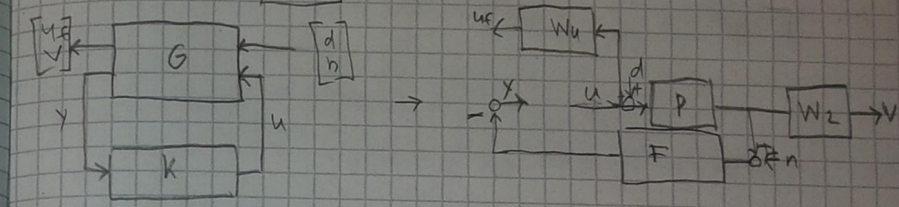
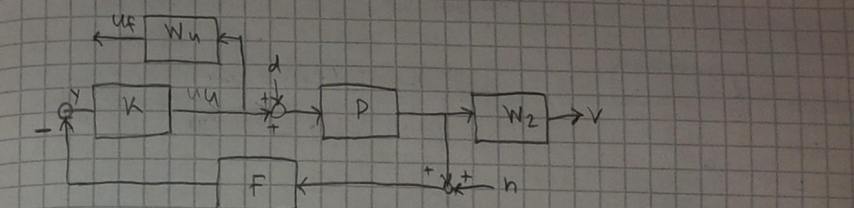
Felső LFT

$$z_2 = \mathcal{F}_u(M, \Delta) w_2$$

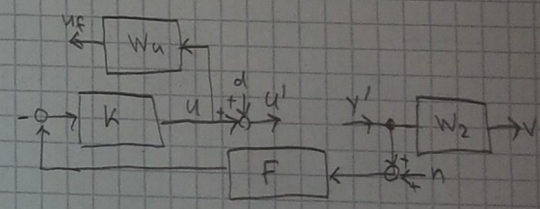
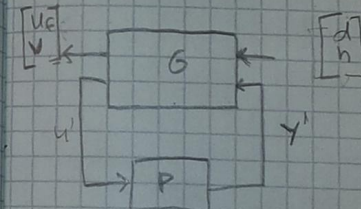
$$z_2 = (M_{22} w_2 + M_{21} \Delta (I - M_{11} \Delta)^{-1} M_{12} w_2)$$

31. Alakítsa át az alábbi struktúrát LFT-vé:

$$\begin{bmatrix} u_F \\ v \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \emptyset & \emptyset & W_1 \\ W_2 P & \emptyset & W_2 P \\ -F P & -F & -F P \end{bmatrix} \begin{bmatrix} d \\ n \\ u \end{bmatrix}$$

Mivel alsó LFT

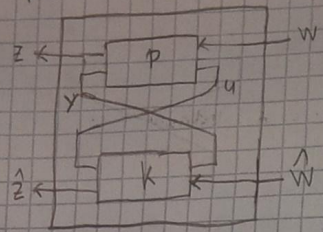

$$\begin{bmatrix} u_F \\ v \\ u' \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \emptyset & -W_1 K F & -W_1 K F \\ \emptyset & \emptyset & W_2 \\ I & -K F & -K F \end{bmatrix} \begin{bmatrix} d \\ n \\ y' \end{bmatrix}$$

32. Definíálja a Redheffer-csillag szorzatot!

Az alsó és felső lineáris társ transzf. (LFT-k) a Redheffer csillag speciális esetei

P, K megfelelően particionált mátrixok

$$P = \begin{bmatrix} P_{11} & P_{12} \\ P_{21} & P_{22} \end{bmatrix}$$

$$K = \begin{bmatrix} K_{11} & K_{12} \\ K_{21} & K_{22} \end{bmatrix}$$

Egyharkos visszacsatolás az LFT speciális esete.

33. Adja meg az algebrai Riccati egyenletet

Ljapunov egyenlet. A mátrix egyenlet X megoldását keressük

$$A^*X + XA + Q = 0$$

Q szimmetrikus mátrix

Algebrai Riccati egyenlet.

$$A^*X + XA + XRX + Q = 0$$

R, Q szimmetrikus

34. Mit értünk az ARE stabil megoldásán és milyen feltételeknek kell teljesülnie, hogy az létezzon?

A Riccati-egyenlet együttható mátrixából felépítjük az ún. Hamilton mátrixot

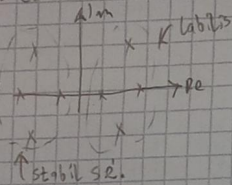
$$H = \begin{bmatrix} A & R \\ -Q & -A^* \end{bmatrix}$$

Amely segítségével ARE megoldását kapjuk. Ha X $n \times n$ -es, H $2n \times 2n$.

H spektruma szimmetrikus a képzetes tengelyre. Ha H sajátértéke λ , $-\lambda$ is s.e. Ennek beállítására

$$J = \begin{bmatrix} 0 & -I \\ I & 0 \end{bmatrix}$$

Tegyük fel, hogy H -nak nincs s.e. képzetes tengelyen. Ekkor H -nak van n stabil és n labilis s.e.

H invariáns alteret sajátvektorok feszítik ki, $\bar{X}$ ($2n \times n$) oszlopai a stabil s.e. tartozó vektorok, $\bar{X}$ $m \times n$ oszlopai H operátor egy n dimenziós invariáns alteret feszítik ki

$$X_-(H) = \begin{bmatrix} X_1 \\ X_2 \end{bmatrix}$$

Ha X_1 nem szinguláris, ekkor $X = X_2 X_1^{-1}$ ARE egy stabilizáló megoldása.

35. Mit értünk RIC leképezésen?

Adott ARE A mátrixszal

$$H = \begin{bmatrix} A & R \\ -Q & A^* \end{bmatrix}$$

Vezessük be azt a leképezést, amely az ARE-hoz tartozó H -hoz hozzárendeli a stabilizáló megoldást

$$\text{Ric: dom(Ric)} \subset \mathbb{R}^{2n \times 2n} \rightarrow \mathbb{R}^{n \times n}$$

$$\text{Ric}(H) = X \text{ feltéve ha } H \in \text{dom(Ric)}$$

A dom(Ric) értelmezési tartománya olyan Hamilton- $m \times m$ -ra igaz, amelyeknek:

- Nincs saját értéke a képzetes tengelyen (stabilitás tulajdonság)
- A stabil s.e.-hez tartozó $X_-(H)$ invariáns alteret kifeszítő $m \times m$ első n sorából összeállított X_1 $m \times m$ invertálható (komplementáris tulajdonság)

36. Milyen tulajdonságai vannak az ARE-hoz rendelt Hamilton-matrixnak?

$$H = \begin{bmatrix} A & R \\ -Q & A^* \end{bmatrix} \quad \text{ha } X \text{ mérete } n \times n, \quad A \text{ mérete } 2n \times 2n$$

H spektruma (s.e. elhelyezkedése a komplex feltek) szimmetrikus a képzetes tengelyre. Ha λ a H mátrix s.e., akkor $\bar{\lambda}$ is.